

^[א] ור"ה ד. זבחים לב: וע"ש תוס' ד"ה אמר ליה וכו' פ"י נטון. ^[ב] ויזמח מג. ^[ג] בשאלמות פרשת שופטים כ"י קהל אמת רב הוה. ^[ד] ולעיל קל"ה. ^[ה] ווע"י מ"ש הרא"ש בכורות פ' י"ט בכור כ"י ב' פי' נטון וגם ג"י דרב אחא משנחא ע"ש וע"י כ' מבין דברי רש"י ד"ה והלכתא וכו' עד סופו. ^[ו] בכורות ד. מז. ^[ז] ומוקפתא רפיט'ן לעיל ע"ג. ^[ח] רש"ל גרס מן הכ"י ומה שסעיד כאן בשם הרשב"י אינו מכוון אלא כה"א ג"י רש"ל מן העו ומן הרחל חייב במתנות בכ"י פטור מן המתנות כ"ל ור"כ הרשב"י לעיל ע"ג ע"כ ד"ל בכ"י פטור וע"י הגליין לעיל ע"ג ע"כ השמיט המדפיס ג"י הרשב"י ומדפיס י"א מן המ"ש וכו' ע"ש שגגה ה"א. ^[ט] ולעיל פ. ^[י] קדושין ג. בכורים פ"ב (מ"ח). ^[יא] וכוברים (מ"ט) וקמץ ק"ל. ^[יב] ולעיל קל"ה. ^[יג] ודוקא ככאן האומץ לשראל הכי הוא דפטור משא"כ בשראל ע"י רש"י לקמן קל. ד"ה חור וכו' ע"ש חור דקמ"ל המתי' דהכל. ^[יד] ב"ק קטו. לקמן קל"ה. ולעיל קל"ה. ^[טו] ודברים י"ח. ^[טז] וישמע' י"ג. ^[יז] ודברים י"ח. ^[יח] ק' (י"ג) לה.].

תורה אור השלם
1. וְהָיָה מִשְׁפָּט הַבְּחִינִים מֵאֵת הָעָם מֵאֵת זְבוּחַ הַזֶּבֶחַ אִם שׁוּר אִם שׁוֹה וְהָיוּ לִבְדָּן הַיּוֹרֵעַ וְהַלְוִיִּים וְהַקֹּהֲלִי:
דברים יח ג

גליין הש"ס

גמ' אהרן ובניו בתביין. ע"י סוטה דף ג' ע"ב מוס' תוס' ד"ה כהן:

הגהות הב"ח

^(א) גמ' ולחיים והקרב כבהמה ור' אליעזר פוטר: ^(ב) שם נחשה אחד שוחט את כולן אין פוטרין לו אלא אחד: ^(ג) רש"י ד"ה לחלק וכו' ששוחט שור ושה קמ"ל:

מטונך. הגעתיך. מש"ה אמרין גבי מנחת כהנת דנאכלת דאהרן

ובניו כתובין בפרשה וויקרא ו וואת מורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וגו' וכיון דכתיב בזהדיא בני אהרן למעוטי צנות אהרן אבל מתנות לא כתיב בזה אלא כהן גרידאש ומשמע כהן ואפילו כהנת: **ספוס מן**

המפורש. כהן סתם דכתיב גבי

מתנות ממפורש מבני אהרן דכתיב גבי מנחה דמה להלן כהן ולא כהנת דאהרן ובניו כתובין אף הכא כהן ולא כהנת: **דבי ר' אליעזר בן יעקב סנא**. בעלמא כהן ולא כהנה אבל כהן דכתיב גבי מתנות אפילו כהנת במשמע מאי טעמא הוי מיעוט כו' דברישיה דקרא כתיב וזה יהיה משפט ההכנים דמשמע כהנים ולא כהנות וכתיב בסיפיה דקרא ונתן לכהן הזרוע וגו' דמשמע נמי כהן למעוטי כהנת ואין מיעוט אחר מיעוט כו': **רב כהנא**. שראל הוא ואשתו כהנת: **אילן**. מתנתא: **בשניל אשמו**.

שהיתה כהנת דס"ל כהן ואפי' כהנת: **הלכתא כוסיה דרב חסדא**. דאמר לעיל (דף קז:) המו"ק מתנות או שאכלן פטור מלשלם: **והלכתא כרב אדא בר אבהו**. דפטר נמי צנה של ליה מפדיון הבן כגנו של לוי דמתן כהנים ולוים פטורים בפ"ק דבכורות (דף ג:) ואשמעינן רב אדא דלויה כלוי אליבא דמר בריה דרב יוסף דמוקי לה לדרב אדא בר אבהו בפ' יט בכור לנחלה (שם דף מז.) אפי' אישגרא מישראל דבפטור רחם תלך רחמנאש והרי רחם שילא ממנו לאו דחיוצא הוא ולאפוקי מדרב פפא דמוקים לה דליעצרה מעובד כוכבים אבל איעצרה מישראל בתר אב אזולין ליה וחיוב: **מן הפייש ומן הכזיה פטור מן המסנות**. דשה כתיב^(ט) ולא כזי: **מכדי קי"ג**. צאזמו

ואת צנו (לעיל דף פ.) דלענין כסוי הדם ומתנות לא משכחת לה פלוגמייחו דר' אליעזר ורבנן אלא כזזי כו' ר' אליעזר סבר שה ולא מקלף שם: **בגלמא ר' אליעזר דפטר**. כללאים הבא מן המ"ש ומן הכזיה סבירא ליה שה ולא מקלף שם: **איך פלגא לימא ליש**. ישראל לכהן אייתי כו': **מאי חייב נמי**. דקמחייבי רבנן: **חלבו אסור כחלב בהמה**. דאזלינן לחומרא ככולהו: **ואם איסא**. דקאמרת דמחייבי רבנן בחיי מתנות אמאי קמני הכא וחיוב צורע לחיים וקצה דמשמע ככולהו חייב: ומהדר לאו דוקא קמני חייב צורע כו' אלא אידי דתנא רישא דדמו כולו טעון כסוי וחלבו אסור דלא מני למיתני חיי חיי דהא לא אפשר שחיי חלבו אסור וחיי מותר וה"ר דחיי דמו טעון כסוי וחיי דמו אינו טעון ומשום רישא תנא סופא ולא משום דוקא דה"ה דאינו חייב אלא בחיי מתנות: **שור**. הוא מני למימר: **לחלק**. דאי לא הוא כתיב אם הוא אחינא דאינו חייב צמתנות עד שישחוט ^(א) שה קמ"ל אם שאם שוחט שור צפני עצמו חייב ליתן מתנות: **הוצת**. משמע אפילו וצח אחד: **הדין עם הטובה**. דינו של כהן לתבוע מן הטובה המתנות ואע"פ שאין הבהמה של טבח אלא משל

אחרים: **בתני' צבור**. של ישראל שנתערב צמאה אחרות: **צומן שמאה**. צני אדם שוחטין את הבהמות פוטרים את כולן ממתנות כהונה דכל אחד ואחד יכול לדחות את עצמו ולומר לכהן בכור שלי הוא וכן שני וכן שלישי: **ואם אחד שוחט אם כולן**. אין פוטרין אותם מאה בהמות מליטין מתנות לכהן אלא אחד הואיל שהוא שוחט את כולן אבל אחד יכול לפטור מן המתנות שאי אפשר שלא יהא הכזור אחד מהן ויכול לומר זה הוא ומן הכזור אין נותנים שאין קדושה חלה על קדושה: **לריך שירשום**. ע"ששה פור סימן שיצינו הרואים שאינו כולו של ישראל: **אם אמר**. כהן לישראל אני מוכר לך פרה זו חוץ מן המתנות שבה פטור ישראל מן המתנות: **ואם אמר**. ישראל לחצירו טבח מכור לי כו' כדפרשנא לעיל (דף קל"ה): **גב' אמאי**. פוטרים את כולן הא יכול לצא כהן עליו משני דדדין כלומר בשני כחות ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא:

הזרוע והלחיים פרק עשירי חולין

קלב.

דבי רבי ישמעאל תנא כהן ולא כהנת. נראה דלא ממעט אלא צנשאת לזר אבל לא נשאת כיון דלכלה בתרומה דחמירא כ"ש דיהבי ^(א) ליה מתנות ומיהו אפשר דלא יהצין לה לר' ישמעאל: **רב כהנא אבל בשביא אשתו**. זהו רב כהנא שגלה מבבל לא"י

דפרק הגזול בתרא (ב"ק דף קיז.) שלא היה כהן כדאמרין בסוף אלו עוברין (פסחים דף מט.) אמר רב כהנא אי לאו דנסיצת כהנתא לא גלאי ואחר יש שהיה כהן צפ"ק דקדושין (דף טז.) רב כהנא שקל סודרא צפדין הבן.

ווע"ע מוס' קדושין ט. ד"ה ר"כ ומוס' ב"ב קי. ד"ה ולא ובפסחים מט: ד"ה אמרן: **ה"ג**. מאי נוהגין נמי דקמני בחיי מתנות: **חלבו אסור בחלב** בהמה ודמו מעון בסוי בחיה וחייב במתנות כבהמה. הא דלא קמני הני תרתי דשוה לזהמה ציזח משום דניחא ליה למיתני דם וחלב זהו אחר זה שסמוכין בכל מקום: **ואם איתא חייב בחצי מתנות מבעי** צ"ה. צהיהא דלעיל ניחא ליה טפי דלא מני בה חייב אלא נוהגין: **בזמן שמאה שוחטים כולן פטורים**. ע"כ כשכולן בעלי מומין איירי דאין שוחטין צבור אלא"כ נפל צו מוס ומדנמתרב ואין מכירין צו א"כ גם האחרים בעלי מומין הם: **וצריך דרשום**. סימן על הבשר גילין היו לרשום צשר

שפטור מן המתנות והיו מכירין אלא חיי וא"ת כיון דלית ליה לכהן אלא חיי צנזי ליפטור וחזי ליחייב מידי דהוי אכזזי בחזי על המישה דמחייבי רבנן צנזי מתנות וי"ל דהתם כל שיות שבו מחייב והכא לא מחייב כל שיות שבו לכך פטרי לגמרי: **אמאי יבא עזיו משני צדדים**. צפ"צ דבכורות (דף יח:)

איכא פלוגתא גבי שמי רחלות אחת צכרה ואחת לא צכרה וילדו שני זכרים אחד לו ואחד לכהן והשני יריעה עד שיקטלצז חייב צמתנות ור' יוסי פוטר והן סתמא כר"מ דצמוספתא (פ"צ דבכורות) מסיים צה דצרי ר"מ ומפרש צגמ' טעמא דר"מ משום דצא עליו כהן משני דרדין ואע"ג צכצז לקח אחד והשתא לא מצעיא לר"מ דפרין הכא שפייר אלא אפילו רצי יוסי דפליג התם היינו משום דלא מני אמר אי בכור הוא כוליה ידידי הוא סכצז לקח אחד אבל הכא מודי משום דמני אמר אי בכור הוא כוליה ידידי הוא ומשני שמכור לישראל צצמונו ואפי' לר"מ דמחייב התם משום דממה נפשך אית ליה מתנות גציה אבל הכא ספק גמור והמוציא מחצירו עליו הראיה:

כשהוא

מתני' ^(א) בכור שנתערב במאה בזמן שמאה שוחטין את כולן פוטרים את כולן אחד שוחט את כולן ^(ב) פוטרים לו אחד ^(ג) השוחט לכהן ולעובד כוכבים פטור מן המתנות והמשתתף עמהן צריך שירשום ואם אמר חוץ מן המתנות פטור מן המתנות ^(ד) אמר מכור לי בני מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקחן הימנו במשקל נותנן לכהן ומנכה לו מן הדמים: **גב' ואמאי יבא** עליו כהן משני צדדין ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא ואי לאו בכור הוא הב לי מתנתאי אמר

את שנתערב צמאה אחרות: **צומן שמאה**. צני אדם שוחטין את הבהמות פוטרים את כולן ממתנות כהונה דכל אחד ואחד יכול לדחות את עצמו ולומר לכהן בכור שלי הוא וכן שני וכן שלישי: **ואם אחד שוחט אם כולן**. אין פוטרין אותם מאה בהמות מליטין מתנות לכהן אלא אחד הואיל שהוא שוחט את כולן אבל אחד יכול לפטור מן המתנות שאי אפשר שלא יהא הכזור אחד מהן ויכול לומר זה הוא ומן הכזור אין נותנים שאין קדושה חלה על קדושה: **לריך שירשום**. ע"ששה פור סימן שיצינו הרואים שאינו כולו של ישראל: **אם אמר**. כהן לישראל אני מוכר לך פרה זו חוץ מן המתנות שבה פטור ישראל מן המתנות: **ואם אמר**. ישראל לחצירו טבח מכור לי כו' כדפרשנא לעיל (דף קל"ה): **גב' אמאי**. פוטרים את כולן הא יכול לצא כהן עליו משני דדדין כלומר בשני כחות ולימא ליה אי בכור הוא כוליה ידידי הוא:

אמר

עין משפט ור מוצה

בג א מיי פ"ט מהל' בכורים הל' כ סנה עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעף ח:
בד ב מיי פ"יא סס הל' י סנה עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעף יח:

בה ג מיי פ"ט סס הל' ה סנה עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעף יז:
בז ד מיי שם טוש"ע שם סעף יח:

בז ה מיי פ"א מהלכות מאכלות אסורות הל' יג סנה לאוין קלה טוש"ע י"ד סי' סד סעף א:
בח ו מיי פ"יד מהלכות שחיטה הל' ד ופ"א מהל' מאכלות אסורות הל' יג סנה עשין סד טוש"ע י"ד סי' כח סעף ג:

בח ז מיי פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ס סנה לאוין קלט טוש"ע י"ד סי' סה סעף י:
ל ח מיי פ"ט מהלכות בכורים הל' ד סנה עשין קמב טוש"ע י"ד סי' סא סעף כ:
לא ט מיי סס הל' י טוש"ע שם סעף כה:

י י מיי שם הלכה יא טוש"ע שם סעף כטן:
לב כ מיי סס הל' טו טוש"ע שם סעף לג:

מוסף רש"י

מטונך. ממשפך שנחת עליו להשיטו אל משיכן שמונה (ר"ה ד.) ממשפך שנחת להכבד עליו לכבד עליון (תבחים לב.).
לריה. מת לוי (בכורות יח.).
הזרוע וההלחיים והקבה. אם שור אם שה כתיב בזה, ומשמע דאין טהגין צמחי (לעיר שם). כ"י. ספק היה ספק צמחה, יש בו דרכים מניחין לא נכסין, דעליה נקט השוחט לכהן, דעליה נטבח רמיה, דכתיב מאת זבחי הזבח (לעיר קלאר).
ובני הזבח (לעיר קלאר).
אמר. נטבח מכור לי כ"י של פרה. זו, והיו בהן מתנות. הקיבה (לעיר קלאר).
נותנן. טותן הלוקח קניה, לכהן. דממתנא ממתנא לא זבין ליה (ב"ק קסו.). ואינו מנכה לו. אין המוכר מנכה לו ללוקח, מן הדמים. שהיה היה יודע הלוקח שהמתנות שם חיה לא מכר לו הקיבה (לעיר שם). לקחן הימנו במשקל. הלטורא כן וכן וסקל לו הקיבה (לעיר שם) דהשתא ודאי זבין ליה (לקמן קל"ח.).
נותנן. לוקח זה, לכהן. שהרי הגזל אצלו ואריך להשיב, ומנכה לו. הטבח מן הדמים על כרחו, שמכר דבר שאינו שלו (לעיר שם) משנחשטה וכו הכהנים צמתנותיהן והדין על הטבח (לקמן שם).

שיטה מקובצת

^[א] מטונך אהרן. י"ב ע"י תוס' זבחים דף לב ע"ב בסופו: ^[ב] מ"ס שוה ראפי' מקצת שוה. י"ב ע"י תוס' לעיל דף פ"ח ע"א: